

ŠAŠITÁ
PRAVDA

Nejsem tak bohatá, abych kupovala laciné zboží!

Továrna za zdí
Co se děje tam, kam kamery
nesmí.
str. 4

Kdo vydělá na vašem tričku?
Spoiler: rozhodně ne ten, kdo
ho ušil.
str. 5

Planeta vs. polyester
Váš oblíbený dres se rozloží
za 200 let.
str. 6

Nakupuj s hlavou
Tvůj průvodce košíkem.
str. 7

Checklist, který ti může ušetřit
víc, než si myslíš
str. 8

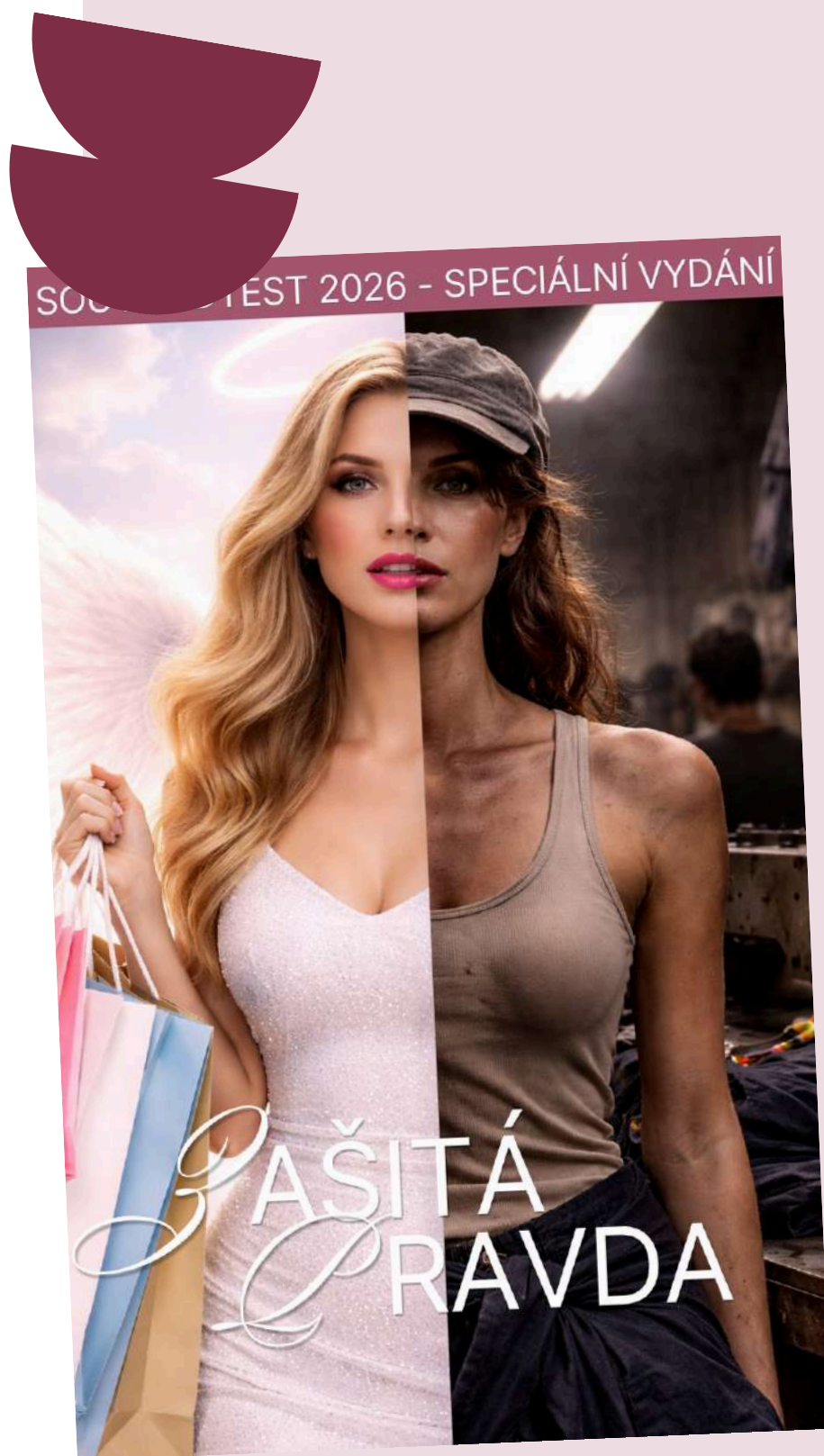
Co kupují studenti
Výsledky průzkumu, které vás
překvapí.
str. 9

Sekáč jako odpor
Nekupovat nové je dnes
skoro revoluční.
str. 10

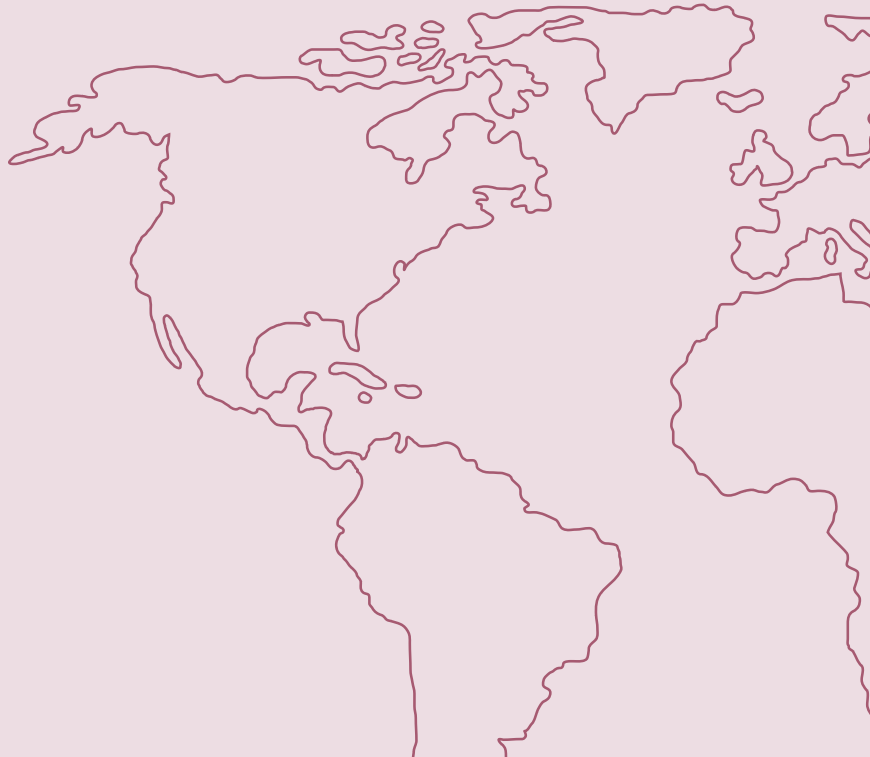
Učitelka chemie mluví
Pod mikroskopem: co nosíte
na kůži.
str. 11

Odhalení Temu
Levné, rychlé, dostupné. A co
za tím stojí?
str. 12

Obsah

Továrna za zdí

Za každým levným tričkem stojí lidé, kteří ho ušili. Navštívili jsme (prostřednictvím zpráv a svědectví) továrny v Bangladéši a Vietnamu – a zjistili jsme, co se skrývá za cenou.

\$2-3

Denní mzda šičky (USD)

14h

Průměrná pracovní směna

4M+

Pracovníků v módním průmyslu v Asii

Když Fatema Begum nastoupila do továrny v Dháce, dostávala 28 dolarů týdně za šití košil pro evropské značky. Přesčasby byly povinné, odmítnutí znamenalo výpověď.

Takový příběh není výjimečný – je to norma. Módní průmysl je druhým největším zaměstnavatelem žen na světě, přesto jsou právě ženy nejčastěji na nejnižších příčkách platových žebříčků.

“Ušiju přes 300 kusů za směnu. Nikdy jsem nevěděla, pro jakou značku.”

Certifikace jako GOTS nebo Fair Trade existují, ale pokrývají méně než 1 % světové produkce oblečení. Zbytek funguje v šedé zóně subdodavatelů.

Tragedie Rana Plaza v roce 2013 – kdy se v Bangladéši zřítila továrna s 1 134 oběťmi – ukázala, jak systém selhává. Přesto se od té doby toho změnilo méně, než by se mohlo zdát.

Naše vlastní šetření (dotazník mezi 47 respondenty) ukázalo, že 83 % nakupujících v ČR vůbec netuší, kde jejich oblečení vzniklo. Povědomí je prvním krokem ke změně.

Kdo vydělá na vašem tričku?

Tričko za 299 Kč vypadá jako výhodná koupě. Ale jak se ta cena dělí? Sledujeme každou korunu od bavlníkového pole až po vaši pokladnu.

Čísla vycházejí z analýz Fashion Transparency Index a ILO. Různé značky se liší, ale základní schéma je všude podobné: výroba bere minimum, marketing maximum.

Z vlastního šetření: pouze 6 % dotazovaných tipovalo, že výroba dostane méně než 10 % z ceny. Skutečnost je ještě drsnější dostane 6 %.

Planeta vs. polyester

2 700 L
VODY NA JEDNO
BAVLNĚNÉ TRIČKO

92 Mt
TEXTILNÍHO
ODPADU ROČNĚ

500 kt
MIKROPLASTŮ
DO OCEÁNŮ/ROK

”Módní průmysl produkuje více skleníkových plynů než letecká a námořní doprava dohromady.”

Co znamená 2 700 litrů?

Tolik vody spotřebuje jedno bavlněné tričko. To je množství, které průměrný člověk vypije za 2,5 roku. Bavlna se přitom pěstuje v oblastech s nedostatkem vody – Uzbekistán, Egypt, Indie.

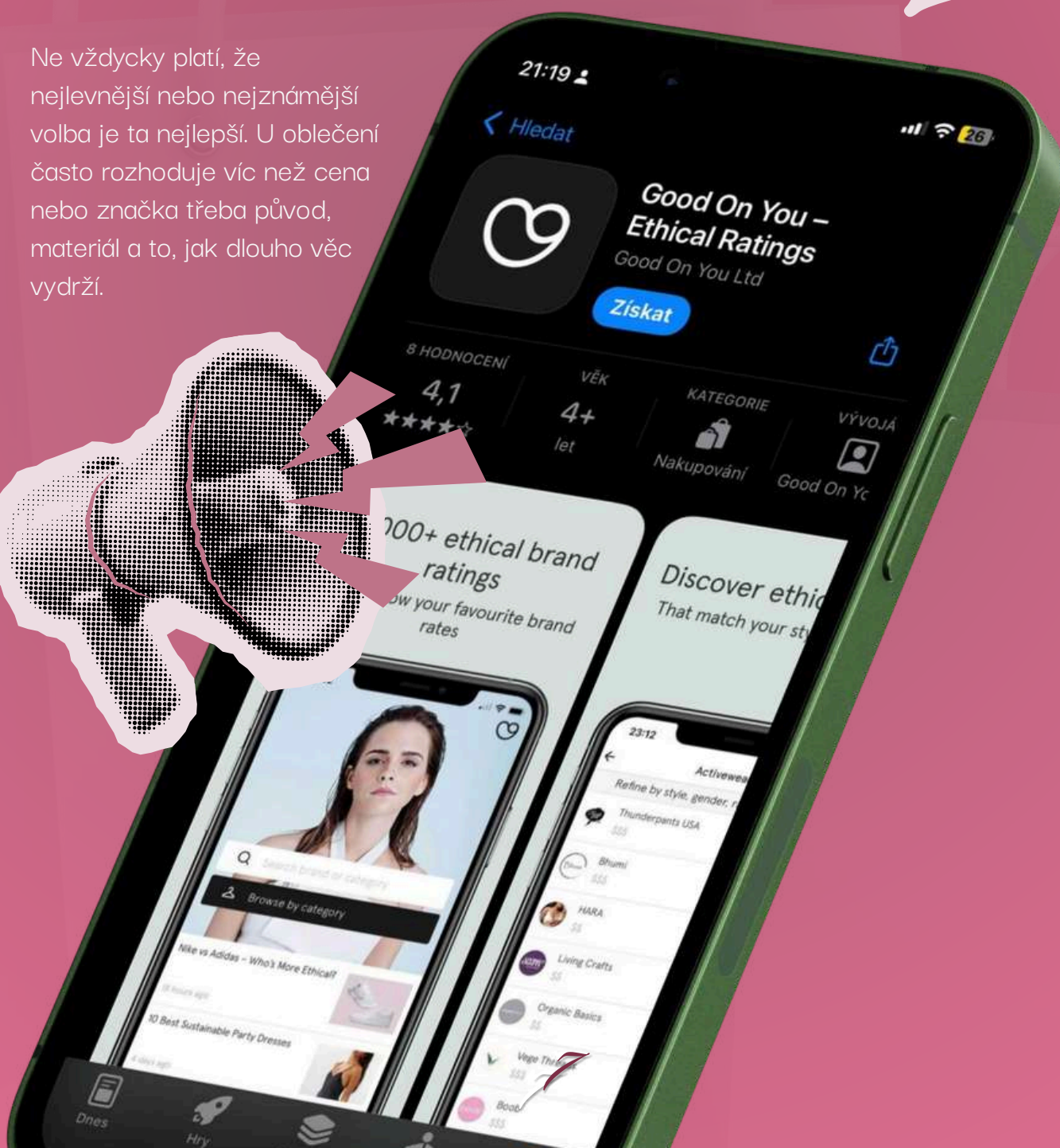
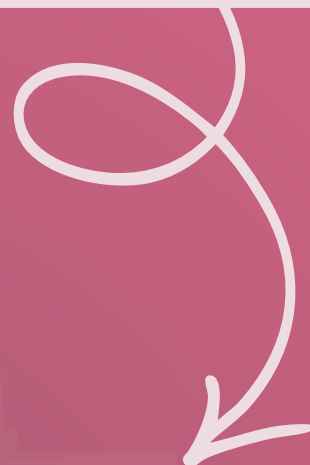
Nakupuj s hlavou

ŠAŠITÁ PRAVDA

Náš tip: Aplikace Good On You hodnotí módní značky podle dopadu na lidi, planetu a zvířata – zdarma v telefonu. Zkontroluj svoji oblíbenou značku ještě dnes.

Ne vždycky platí, že nejlevnější nebo nejznámější volba je ta nejlepší. U oblečení často rozhoduje víc než cena nebo značka třeba původ, materiál a to, jak dlouho věc vydrží.

Než klikneš na

„koupit“

Krátký checklist, který ti může ušetřit víc, než si myslíš

Nakupování je dnes až podezřele jednoduché. Vidiš věc, líbí se ti, klikneš a za pár dní ji máš doma. Právě proto ale často nakupujeme věci, které bychom si před pár lety vůbec nepořídili.

Levné produkty z online obchodů mají jednu nevýhodu. **Často nevydrží.** Někdy ani nepřekvapí, jak rychle přestanou dávat smysl. Skončí v šuplíku, zapomenuté někde v rohu, nebo rovnou v koši.

Tenhle seznam není o tom si nic nekupovat. Spíš o tom dát si krátkou pauzu. **Protože právě těch pár vteřin navíc často rozhodne,** jestli to opravdu chceš, nebo jen reaguješ na moment.

Opravdu to potřebuji, nebo reaguji jen na slevu nebo trend na sociálních sítích?

Mám doma něco podobného, co lze opravit, upravit nebo přešít?

Vím, kde byl kus vyroben a za jakých pracovních podmínek?

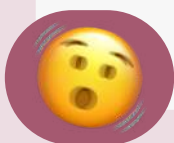
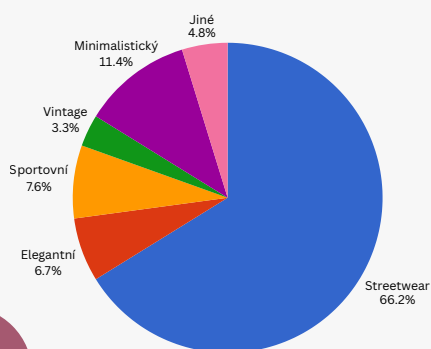
Budu to nosit nejméně 30krát? (pravidlo Fashion Revolution)

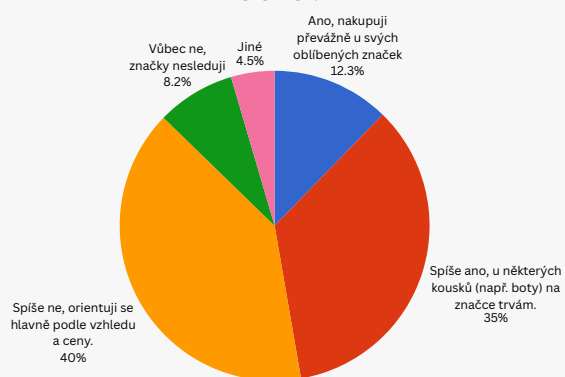
PRŮZKUM NÁKUPNÍCH ZVYKLOSTÍ A MÓDNÍCH TRENDŮ MEZI STUDENTY

B I U ↻ ✕

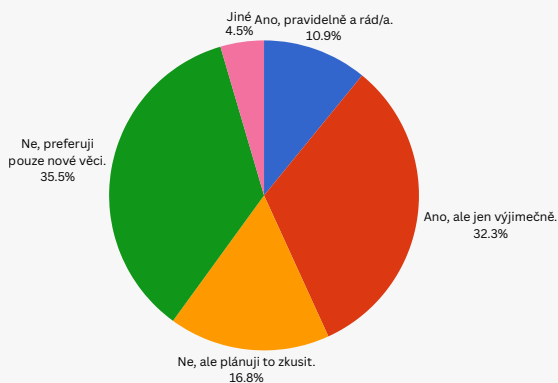
Jaký styl oblékání u tebe nejvíce převažuje?

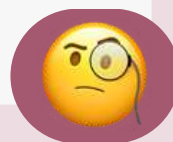
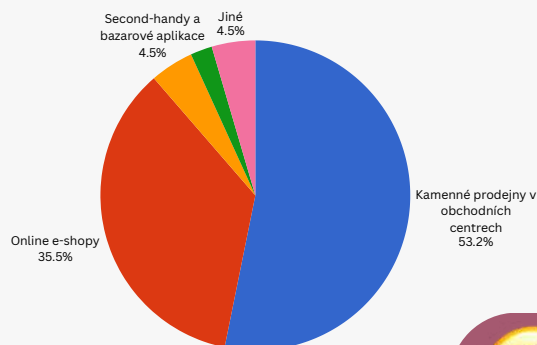
Je pro tebe při nákupu důležitá konkrétní značka?

Nakupuješ někdy oblečení „z druhé ruky“ (sekáče, Vinted)?

Kde nejčastěji nakupuješ své oblečení?

Sekáč Jako Odpor

Majitelé secondhandů v ČR o tom, proč prodávají použité oblečení a co si myslí o fast fashion.

Zatímco fast fashion chrlí miliony kusů oblečení každý rok, čím dál víc lidí v Česku jde jinou cestou. Secondhandy se znovu dostávají do kurzu a jejich majitelé k tomu mají jasný názor.

Zeptali jsme se jich na jednoduchou věc: co si myslíte o levné módě? Odpovědi se v lecčems shodovaly, ale každá měla trochu jiný úhel pohledu.

Pro spoustu z nich to není jen práce. Berou to jako osobní postoj, něco, čemu věří. V podstatě je to i malý každodenní odpor proti systému, který podle nich škodí lidem i planetě.

Zeptali jsme se sekáče **Brumla** na pár otázek.

Brumla

@BrumlaCz

Jak dlouho se věnujete podnikání?
Po jakém zboží je u vás největší poptávka?
Jaký druh oblečení se prodává nejvíce?
Jaká je nejčastější věková skupina zákazníků?

Dobrý den, podnikání se věnujeme přibližně 25 let.
Největší poptávka je po značce Next, která patří mezi naše stálice.
Nejčastěji se prodávají trička a naši zákazníci jsou převážně ve věku 25-40 let.

Message....

Trh s použitým oblečením v ČR meziročně roste o 15-20 %. Průměrný zákazník sekáče ušetří oproti fast fashion až 70 % ceny za srovnatelný kus.

UČITELKA CHEMIE

Střední odborná škola Znojmo, Dvořákova

Levná móda láká na nízké ceny a rychlé nákupy. Tričko za pár stovek, mikina levnější než kino. Na první pohled se zdá, že šetříme peníze, jenže cena, kterou skutečně platíme, je **mnohem vyšší**. Platí ji naše zdraví, planeta a budoucnost.

Lákavá cena a skrytá realita

Výroba jednoho bavlněného trička spotřebuje **tisíce litrů vody**. Protože levné oblečení nevydrží dlouho, končí rychle na skládce. Každou sekundu se na světě vyhodí textil odpovídající **jednomu nákladnímu autu**. To je skutečná cena „výhodných“ nákupů.

Lákavá cena a skrytá realita

Z pohledu chemika je levná móda často **koktejlem látek**, které by na kůži být nemusely. Aby oblečení drželo tvar, nelámalo se, neplstilo a mělo výrazné barvy, používají se **desítky chemikálií**. V levných výrobnách se častěji objevují látky jako **formaldehyd nebo azobarviva**, které mohou dráždit pokožku a způsobovat **alergie**. Kvalitnější výroba je přísněji kontrolovaná, ale také dražší. Kůže je neustále v kontaktu s textilem, a pokud je látka plná zbytkových chemikálií, může to být problém. U citlivějších lidí se objevují **ekzémy, vyrážky nebo podráždění**. Syntetické materiály navíc pouštějí **mikrovlákna**, která se dostávají do vzduchu i vody a nakonec i **do našeho těla**. Skutečnou cenu tedy neplatíme u pokladny, ale v podobě zdravotních rizik a ekologické zátěže.

 Ing. Lucie Rouchalová

Odhálení TEMU

SPOLUPRÁCE

Značky jako Temu masivně využívají influencery k propagaci svých produktů. Obsah často působí spontánně, ale ve skutečnosti jde o placené spolupráce zaměřené na rychlé nákupy a virální šíření. Důraz je kladen hlavně na nízkou cenu a množství, ne na kvalitu nebo původ výrobků. Influenceři motivují publikum k impulzivnímu chování pomocí slevových kódů, časově omezených akcí a výzev. Výsledkem je tlak na rychlé rozhodování bez hlubšího zamyšlení nad tím, co si lidé skutečně kupují a odkud produkty pocházejí.

DÁRKY O KČ

Nabídky „za 0 Kč“ mají téměř vždy podmínky, které nejsou na první pohled zřejmé. Pro získání produktu musí uživatel sdílet aplikaci, zvát další lidi nebo splnit nákupní limit. Ve výsledku tak neplatí penězi přímo, ale svým časem, pozorností a daty. „Zdarma“ se tak stává spíše nástrojem, jak přivést nové zákazníky a zvýšit aktivitu na platformě.

ZNIČENÍ ČESKÉ FIRMY

Na první pohled nenápadný příběh malého českého vydavatele deskových her se během pár dní proměnil v ukázkou toho, jak tvrdý umí dnešní trh být. Značka 4kavky narazila na realitu globálních marketplace platform ve chvíli, kdy se její produkty objevily na Temu v podezřele levných verzích.

Pravda má cenu. Otázka je, kdo ji zaplatí.

(+420) 515 225 280

sekretariat@sos-znojmo.cz

Dominik Jankovych
grafika & layout

Lenka Burgerova
investigativec

Vendula Podana
editor

Mgr. Ivana Besednjakova koordinátorka

Střední odborná škola Znojmo, Dvořákova, příspěvková organizace

Dvořákova 1594/19, 669 02 Znojmo

PAŠITÁ PRAVDA

SOUTĚŽ DTEST 2026 - SPECIÁLNÍ VYDÁNÍ

